

ПРОГРАМА
розвитку кафедри політичних наук філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на 2022-2026 роки

1. Обґрунтування необхідності розроблення програми розвитку кафедри політичних наук

Кафедра політичних наук є базовою у підготовці фахівців освітніх ступенів “бакалавр”, “магістр”, “доктор філософії” і “доктор наук” за спеціальністю 052 – Політологія галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки на філософському факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Динамізм українського внутрішньополітичного життя і міжнародних відносин, інтегративні процеси у сфері вищої освіти в межах Болонського процесу, розвиток законодавства України про освіту зумовлюють необхідність постійного вдосконалення освітнього процесу за спеціальністю 052 – Політологія, у тому числі роботи кафедри політичних наук як його невід’ємної складової. Основні напрями та завдання щодо подальшого удосконалення навчально-методичної, науково-дослідницької, громадської та організаційної роботи кафедри політичних наук доцільно визначити у розробленій програмі розвитку кафедри, яка б комплексно охоплювала всі основні аспекти та складові роботи кафедри.

Програма розвитку кафедри політичних наук зорієнтована на реалізацію освітніх програм першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) і наукового рівнів вищої освіти за спеціальністю 052 – Політологія і базується на законодавстві України про освіту (законах України “Про освіту” від 5 вересня 2017 року, “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року з подальшими змінами), внутрішньоуніверситетських правових актах (Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Стратегічний план розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2018-2025 роки тощо) та інших загальнодержавних і локальних правових актах.

2. Прогноз тенденцій /змін/ у роботі кафедри

Визначальною тенденцією в удосконаленні роботи кафедри є перехід від знаннєвого (знання, вміння, навички) до компетентнісного (знання, вміння, навички та інші компетентності) у визначенні цілей освітнього процесу.

3. Концепція розвитку кафедри

Компетентнісний підхід у визначені цілей освітнього процесу передбачає продовження роботи щодо удосконалення освітніх програм за всіма рівнями вищої освіти та перебудови викладання кожної навчальної дисципліни з чітким визначенням компетентностей, якими повинен оволодіти кожний здобувач вищої освіти в результаті її вивчення. Визначення ступеня оволодіння здобувачами вищої освіти програмно визначеними компетентностями вимагає від викладачів розроблення чіткої системи контролю і об'єктивного оцінювання знань і вмінь здобувачів, у якій зростають обсяг і роль тестового оцінювання, виконання творчих завдань, експрес-контролю тощо. Особливо важливе значення у цьому відношенні має запозичення відповідного досвіду закладів вищої освіти зарубіжних країн, що, своєю чергою, зумовлює необхідність науково-педагогічного стажування викладачів кафедри за кордоном.

4. Призначення, мета і завдання розвитку кафедри

Загальним призначенням кафедри, що впливає із законодавчо визначеної мети освіти, є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей. Відповідно до такого призначення основними завданнями розвитку кафедри є забезпечення: набуття здобувачами вищої освіти глибоких і міцних знань у галузі політичних наук; формування у здобувачів вищої освіти умінь і навичок практичного застосування набутих знань; формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, що визначають їх уміння займатися викладацькою діяльністю, науково-дослідницькою роботою, користуватися джерелами наукової та політичної інформації, працювати у взаємодії з іншими людьми тощо. Основними завданнями кафедри щодо кожного рівня вищої освіти є підготовка стажистів-дослідників з політології (бакалаврський рівень), експертів із суспільно-політичних питань, наукових працівників у галузі політології, викладачів соціально-політичних дисциплін у закладах вищої освіти (магістерський рівень), докторів філософії (освітньо-науковий рівень), докторів наук (науковий рівень).

5. Пріоритетні напрями діяльності кафедри

У межах визначених завдань конкретними напрямами діяльності кафедри є:

Освітня та навчально-виховна робота

- вивчення та узагальнення досвіду підготовки фахівців за спеціальністю 052 – Політологія першого, другого і третього рівнів вищої освіти на філософському факультеті університету та формулювання і внесення пропозицій щодо подальшого вдосконалення відповідних освітніх програм;

- постійне оновлення змісту навчальних дисциплін, які читаються викладачами кафедри на спеціальності 052 – Політологія філософського факультету, з урахуванням новітніх наукових досягнень, змін у законодавстві України про вищу освіту, процесів створення єдиного європейського простору вищої освіти в межах Болонського процесу;

- впровадження в освітній процес сучасних форм і методів організації і проведення навчальних занять, новітніх інформаційних технологій, зокрема технологій дистанційного та особистісно-орієнтованого навчання;

- розміщення навчальних матеріалів на сайті філософського факультету, створення Web-сторінки кафедри політичних наук;

- впровадження викладання окремих навчальних дисциплін англійською мовою з урахуванням специфіки дисциплін та рівня англомовної підготовки викладачів і студентів;

- підготовка та оновлення навчальної (підручники, навчальні посібники) та навчально-методичної (навчально-методичні комплекси, програми навчальних дисциплін, робочі програми навчальних дисциплін) літератури з політологічних дисциплін, які читаються викладачами кафедри;

- постійне оновлення тематики курсових та кваліфікаційних робіт з урахуванням результатів новітніх наукових досліджень у галузі політології та проблем і завдань політичного розвитку України та зарубіжних країн;

- посилення практичної підготовки фахівців-політологів усіх рівнів вищої освіти у межах політологічної, науково-виробничої і педагогічної (асистентської) практик;

- залучення у межах можливостей кафедри до освітнього процесу за спеціальністю 052 – Політологія провідних науковців Національної академії наук України, закладів вищої освіти України, зарубіжних закладів вищої освіти – партнерів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науково-дослідницька робота

- участь викладачів та аспірантів кафедри у науково-дослідницькій роботі в межах комплексних наукових програм та тем науково-дослідницьких проектів філософського факультету;

- участь викладачів та аспірантів кафедри у конкурсах наукових проєктів з бюджетним та іноземним грантовим фінансуванням;
- підвищення рівня публікаційної активності викладачів та аспірантів кафедри у фахових вітчизняних та зарубіжних виданнях, передусім включених до міжнародних наукометричних баз, особливо Scopus та Web of Science;
- участь співробітників кафедри у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, семінарах, “круглих столах” та інших формах наукового спілкування;
- членство викладачів кафедри у редакційних колегіях українських та зарубіжних фахових видань, у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій;
- забезпечення виконання освітньої (викладання навчальних дисциплін) та наукової (наукове керівництво аспірантами) складових освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 – Політологія на філософському факультеті;
- керівництво науково-дослідницькою роботою студентів, залучення студентів до участі в розробленні наукових проєктів факультету і кафедри.

Розвиток кадрового потенціалу та міжнародне співробітництво

На кафедрі політичних наук працюють 11 штатних викладачів, у тому числі два доктори наук, професори, три доктори наук, доценти, п'ять кандидатів наук, доцентів, один доктор філософії. Народний депутат України, доктор політичних наук, доцент Колюх В. В. працює на кафедрі за сумісництвом (0,5 ставки). Всі науково-педагогічні працівники кафедри викладають навчальні дисципліни згідно зі своїми спеціальностями та кваліфікаціями. В аспірантурі по кафедрі навчаються шість осіб. Основними напрямками розвитку кадрового потенціалу кафедри є:

- підготовка і захист викладачами кафедри дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук за спеціальністю 052 – Політологія;
- підвищення рівня кваліфікації викладачів кафедри шляхом стажування в наукових установах Національної академії наук України (Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса, Інститут держави і права імені В. М. Корецького), системи державної виконавчої влади (Національний інститут стратегічних досліджень);
- підвищення рівня англійської компетентності викладачів кафедри, оволодіння претендентами на присвоєння вчених звань доцента і професора англійською мовою на міжнародно визначеному рівні B2;
- розвиток міжнародного співробітництва із зарубіжними закладами вищої освіти – партнерами філософського факультету та університету, залучення іноземних викладачів до освітнього процесу на спеціальності 052 – Політологія;

- науково-педагогічне стажування викладачів кафедри у зарубіжних закладах вищої освіти;
- підготовка викладачами кафедри навчальної та навчально-методичної літератури з політологічних дисциплін;
- проведення відкритих лекційних та семінарських занять, їх обговорення на засіданнях кафедри, взаємовідвідування занять викладачами.

Програму розвитку кафедри політичних наук філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2022-2026 роки підготував виконувач обов'язків завідувача кафедри політичних наук, доктор філософських наук, професор Петро ШЛЯХТУН.

Програма обговорена та прийнята за основу кафедрою політичних наук, витяг із протоколу засідання кафедри № 4 від 17 листопада 2021 року.